

การพัฒนาดัชนีชี้วัดความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

The Development of Indicators for Learning Organization of Basic Education Schols

อารีรักษ์ โพธิวัฒน์¹

Areeruk Potiwat¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และพัฒนาดัชนีชี้วัดความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สมมติฐานการวิจัย คือ องค์ประกอบหลักมี 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. ด้านองค์กร 2. ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ 3. ด้านการเรียนรู้ 4. ด้านการจัดการความรู้ 5. ด้านเทคโนโลยี องค์ประกอบย่อยมี 16 องค์ประกอบและดัชนีชี้วัดมี 82 ดัชนี เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง ค่าความเชื่อมั่นและค่าอำนาจจำแนกของดัชนีชี้วัด มีขั้นตอนการวิจัย 5 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 นำดัชนีชี้วัดความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 82 ดัชนีไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 19 คน ตรวจสอบความเที่ยงตรง ความเหมาะสม และการนำไปใช้ได้จริง ด้วยเทคนิคเดลฟาย จำนวน 2 รอบ

ขั้นตอนที่ 2 นำดัชนีชี้วัดที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองหาค่าความเชื่อมั่น ค่าอำนาจจำแนก จากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 90 คน จาก 30 โรงเรียน โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ .983 และค่าสหสัมพันธ์แบบง่าย

ขั้นตอนที่ 3 วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามโครงสร้างใช้กลุ่มตัวอย่างเพื่อการวิจัย 828 คน ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และครูผู้สอน จากโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 210 โรงเรียนที่เลือกมาแบบสุ่มโดยใช้ตารางเลขสุ่มจาก 453 โรงเรียน ในแต่ละโรงเรียนให้ผู้บริหาร 1 คน และเลือกครูแบบสุ่มมา 3 คนให้เป็นผู้ตอบแบบสอบถาม แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น .987

ขั้นตอนที่ 4 นำดัชนีชี้วัดที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจไปวัดกลุ่มที่รู้แน่ชัดโดยใช้เกณฑ์ คือ โรงเรียนที่ผ่าน และไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณภาพการศึกษาของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(สมศ.) ประเภทละ 5 โรงเรียน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงตามสภาพแบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น .988

---

¹ นักศึกษาปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

² Ph.D.Student Major of Educational Administration, Faculty of Education, Vongchava litkul University

ขั้นตอนที่ 5 สร้างเกณฑ์ดัชนีชี้วัดความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัย พบว่า ดัชนีชี้วัดความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความเที่ยงตรงเชิงพินิจจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ 19 คน มีความเที่ยงตรงตามสภาพสูงและมีความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา การเรียนรู้ของบุคลากรในสถานศึกษา องค์กรของสถานศึกษา เทคโนโลยีในสถานศึกษา ความรู้ของบุคลากรในสถานศึกษา กลยุทธ์ของสถานศึกษา และการส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา มีองค์ประกอบย่อย 15 องค์ประกอบ มีดัชนีชี้วัด 75 ดัชนี มีค่าความเชื่อมั่นสูง (.988) แต่ละดัชนีชี้วัดมีค่าอำนาจจำแนกสูง (.534-.886) และมีเกณฑ์วัดความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ต่ำมาก	มีช่วงคะแนนตั้งแต่	1.49	ลงมา
ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ต่ำ	มีช่วงคะแนนระหว่าง	1.50 – 2.49	
ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ปานกลาง	มีช่วงคะแนนระหว่าง	2.50 – 3.49	
ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้สูง	มีช่วงคะแนนระหว่าง	3.50 – 4.49	
ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้สูงมาก	มีช่วงคะแนนระหว่าง	4.50 – 5.00	

คำสำคัญ : การพัฒนา, ดัชนีชี้วัด, องค์กรแห่งการเรียนรู้, สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ABSTRACT

The purposes of this research were to study the main factors, sub-factors, and develop the indicators for learning organization of Basic Education Schools. The research hypotheses were learning organization comprised of five main factors, which were 1. Organization, 2. Academic leadership, 3. Learning, 4. Knowledge management, and 5. Technology, comprising sixteen sub-factors, and eighty-two indicators.

There were five steps in the research procedures to test the validity, reliability, and discrimination of the indicators, which were as follows;

Step 1 : Nineteen experts checked the validity, suitability, and practicality of eighty-two indicators for learning organization of Basic Education Schools by using Delphi Technique. The experts had checked these indicators twice.

Step 2 : Evaluated the indicators which had already been checked by experts to find the reliability, and discrimination with the 90 samples, from 30 schools by using coefficient α which had high reliability at .983, and simple correlation.

Step 3 : Having an exploratory factor analysis, in order to test the structural validity. the samples were from 840 people which comprised school administrators, academic teachers, from 210 sample schools. These sample schools were drawn by using a table of random numbers from 453 schools. The school administrators and 3 teachers selected by random in each school answered the questionnaire. The questionnaire had high reliability at .987.

Step 4 : Took the indicators which were gotten from the exploratory factor analysis to measure five schools that passed the criteria of quality assessment by the Office for National Education Standards and Quality Assessment, and another five schools that did not pass the criteria of quality assessment by the Office for National Education Standards and Quality Assessment, in order to test the concurrent validity. The questionnaire had the reliability at .988.

Step 5 : Set up the criteria of indicators for learning organization of Basic Education Schools.

The findings revealed that the indicators for learning organization of Basic Education Schools had the face validity which was opined by the nineteen experts. And these indicators also had a high concurrent validity, and structural validity. There were seven main factors which were: academic leadership of school administrators, learning of personnel in school, organization of school, technology in school, knowledge of personnel in school, strategy of school, and promoting the personnel in school. There were fifteen sub-factors having seventy-five indicators, which had high reliability at .988. Each indicator had the high discrimination between .534-.886. The criteria used for measuring the learning organization of Basic Education Schools were the following :

Learning organization at a very low level	1.49 points or lower
Learning organization at a low level	between 1.50-2.49 points
Learning organization at a moderate level	between 2.50-3.49 points
Learning organization at a high level	between 3.50-4.49 points
Learning organization at a very high level	between 4.50-5.00 points

Keywords : Development, Indicators, Learning Organization, Basic Education Schools

บทนำ

แนวคิดองค์การแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization : LO) ในปี ค.ศ. 1978 คริส อาร์กิริส (Chris Argyris, 1978) และ โด널ด์ ชอน (Donald Schon) ได้เสนอแนวคิดเรื่อง การเรียนรู้องค์การ (Organization Learning) ต่อมา ในปี ค.ศ. 1994 เซนเก้ (Senge) ได้ขยายแนวคิดโดยเขียนหนังสือเล่มหนึ่งชื่อ The Fifth Discipline Challenge: Mastering The Twelve Challenges to Chang in Learning Organization เพื่อให้ข้อแนะนำสนับสนุน ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ในองค์กรในรูปแบบต่าง ๆ (วีระวัฒน์ บัณฑิตานัย, 2540)

ในประเทศไทยก็รับเอาแนวความคิดองค์การแห่งการเรียนรู้มาใช้เพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายหลักของการปฏิรูปการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งมีสาระสำคัญหลักๆ คือ ด้านความเสมอภาคของโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านคุณภาพมาตรฐานการศึกษา ด้านระบบบริหารและการสนับสนุนทางการศึกษา ด้านครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ด้านหลักสูตร ด้านกระบวนการเรียนรู้ ด้านทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาและด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา (สำนักงานนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม, 2543) ต่อมาสำนักงานคณะกรรมการ

ข้าราชการครู (2544) ได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีพัฒนาข้าราชการครูเพื่อเข้าสู่ตำแหน่งสายงานบริหารในสถานศึกษา ได้บรรจุความรู้เรื่ององค์การแห่งการเรียนรู้เข้าไปในหลักสูตรฝึกอบรมด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้นำความรู้เรื่องนี้ไปขยายผลต่อในสถานศึกษาของตน และต่อจากนั้น กระทรวงศึกษาธิการ(2545) โดยสำนักเลขาธิการสภาการศึกษา ได้ประกาศใช้แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2545-2559 เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ โดยมีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ (1) พัฒนาคณะอย่างรอบด้านและสมดุล (2) สร้างสังคมไทยให้เป็นสังคมคุณธรรม ภูมิปัญญาและการเรียนรู้ (3) พัฒนาสภาพแวดล้อมของสังคม (ธีระ รุญเจริญ, 2550)

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์การแห่งการเรียนรู้พบว่า ในประเทศไทย ได้ให้ความสำคัญต่อการวิจัยเกี่ยวกับองค์การแห่งการเรียนรู้ แบ่งได้เป็น 4 ประเด็นดังนี้ (1) งานวิจัยศึกษาเกี่ยวกับการนำองค์การแห่งการเรียนรู้มาปฏิบัติในสถานศึกษาระดับต่างๆ ว่าได้ปฏิบัติและได้ผลลัพธ์เป็นอย่างไร เช่น งานวิจัยของ ศรีเรือนลิขิตเดชาโรจน์(2550) (2) งานวิจัยที่ศึกษาตัวแปรที่ส่งผลต่อความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา เช่น งานวิจัยของ ลือชัย จันทร์โปิยะ(2546) และของสมคิด สร้อยน้ำ(2547) (3)งานวิจัยที่เกี่ยวกับอิทธิพลของความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ที่มีต่อผลลัพธ์ทางการศึกษาในสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน เช่น งานวิจัยของ สุจิต เหมวัล (2551) และ (4) งานวิจัยที่เกี่ยวกับการพัฒนาตัวบ่งชี้ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา เช่นงานวิจัยของ สุรพงศ์ เอื้อศิริพรฤทธิ์ (2547)

สุรพงศ์ เอื้อศิริพรฤทธิ์ (2547) ได้พัฒนาตัวบ่งชี้รวมความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาชั้นพื้นฐานในจังหวัดภาคใต้ พบว่าองค์การแห่งการเรียนรู้ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 5 ด้านดังนี้คือ 1) ด้านองค์การ 2) ด้านภาวะผู้นำ 3) ด้านการเรียนรู้ 4) ด้านการจัดการความรู้

และ 5) ด้านเทคโนโลยี

สุจิต เหมวัล(2551) ได้นำองค์ประกอบหลักของความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ 5 ด้านคือ องค์ประกอบด้านการเรียนรู้ ด้านการจัดการความรู้ ด้านองค์การ ด้านภาวะผู้นำ และด้านเทคโนโลยี มาทำการศึกษาต่อจากงานวิจัยของ

สุรพงศ์ เอื้อศิริพรฤทธิ์ (2547) ผลการวิจัยที่สำคัญ พบว่า องค์ประกอบหลักด้านการบริหารจัดการความรู้ขององค์ประกอบเดียวส่งผลในทางบวกต่อผลลัพธ์ทางการศึกษา แต่องค์ประกอบหลักด้านภาวะผู้นำส่งผลในทางลบต่อผลลัพธ์ทางการศึกษา ส่วนองค์ประกอบอื่นๆไม่ส่งผลต่อผลลัพธ์ทางการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลบ่งชี้ว่า ค่าความสอดคล้องขององค์ประกอบหลักทั้ง 5 องค์ประกอบ มีค่าอยู่ระหว่าง .130 - .320 ซึ่งมีค่าใกล้ศูนย์ และเป็นเกณฑ์ที่บ่งชี้ว่า แต่ละองค์ประกอบมีความสัมพันธ์กันสูง จึงเสมือนว่าองค์ประกอบหลักทั้ง 5 นั้น มีเพียงองค์ประกอบเดียวเท่านั้น เมื่อค่าสหสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบหลักทั้ง 5 ซึ่งเป็นตัวแปรต้นมีค่าสูง จึงมีโอกาสที่จะมีเพียงองค์ประกอบเดียวที่เป็นตัวแทนขององค์ประกอบหลักทั้ง 5 ที่ส่งผลต่อผลลัพธ์ทางการศึกษา (Hair, 1998) การที่แต่ละองค์ประกอบหลักมีค่าสหสัมพันธ์กันสูงก็เพราะในงานวิจัยของ สุรพงศ์ เอื้อศิริพรฤทธิ์ (2547) ใช้การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน ซึ่งไม่ทำให้แต่ละองค์ประกอบมีความเป็นอิสระต่อกัน จึงทำให้แต่ละองค์ประกอบมีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ดังนั้นควรต้องทำการวิเคราะห์ใหม่ ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) นอกจากนั้นที่ผลการวิจัยของ สุจิต เหมวัล พบว่าองค์ประกอบหลักด้านภาวะผู้นำส่งผลทางลบต่อผลลัพธ์ทางการศึกษานั้น สุจิต เหมวัล ได้วิเคราะห์ให้เห็นว่า ดัชนีชี้วัดภาวะผู้นำที่ สุรพงศ์ เอื้อศิริพรฤทธิ์ สร้างไว้ในส่วนใหญ่มิใช่ดัชนีชี้วัดภาวะผู้นำทางวิชาการ แต่เป็นดัชนีชี้วัดภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพถ้าเป็นดัชนีที่ชี้

วัดภาวะผู้นำทางวิชาการแล้ว ย่อมส่งผลทางบวก ต่อผลลัพธ์ทางการศึกษา (สำเร็จ บุญเรืองรัตน์, สุวัฒน์ วิวัฒน์านนท์ และนิคม นาควลัย, 2550) หนึ่ง แบบสอบถามที่วัดถามผู้ตอบให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของดัชนีชี้วัดความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษา ไม่ได้วัดว่าสถานศึกษาได้ปฏิบัติหรือมีความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้มากน้อยเพียงใด จึงเป็นการถามที่ขาดความเที่ยงตรง ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงต้องการพัฒนาดัชนีชี้วัดความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ใหม่ด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) และปรับเปลี่ยนดัชนีชี้วัดภาวะผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพเป็นดัชนีชี้วัดภาวะผู้นำทางวิชาการและเปลี่ยนแบบสอบถามให้ผู้ตอบ ตอบระดับการปฏิบัติความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อยของความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. เพื่อพัฒนาดัชนีชี้วัดความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สมมติฐานของการวิจัย

จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัย ทำให้ตั้งสมมติฐานได้ว่า ความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีองค์ประกอบหลัก 5 องค์ประกอบมีองค์ประกอบย่อย 16 องค์ประกอบ และมีดัชนีชี้วัด 82 ดัชนี ดังนี้

องค์ประกอบหลักที่ 1 ด้านองค์การ มีองค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ โครงสร้างขององค์การ, วิสัยทัศน์องค์การ, วัฒนธรรมองค์การ และกลยุทธ์องค์การ

องค์ประกอบหลักที่ 2 ด้านภาวะผู้นำทางวิชาการ มีองค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การนิยามและการสื่อสารเป้าหมายร่วม, การกำกับติดตามและให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอน, การส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพและการเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง

องค์ประกอบหลักที่ 3 ด้านการเรียนรู้ มีองค์ประกอบย่อย 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ระดับการเรียนรู้, รูปแบบการเรียนรู้ และวินัยในการเรียนรู้

องค์ประกอบหลักที่ 4 ด้านการจัดการความรู้ มีองค์ประกอบย่อย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การแสวงหาความรู้, การสร้างความรู้, การถ่ายโอนและการใช้ความรู้และการใช้ประโยชน์ และการจัดเก็บความรู้

องค์ประกอบหลักที่ 5 ด้านเทคโนโลยี มีองค์ประกอบย่อย 1 องค์ประกอบ ได้แก่ การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้

วิธีการศึกษา

เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง ความเชื่อมั่น และอำนาจจำแนกของดัชนี มีวิธีการศึกษา 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพินิจของดัชนีชี้วัดเกี่ยวกับความเที่ยงตรง ความเหมาะสม และการนำไปใช้ได้จริง โดยใช้เทคนิคเดลฟายให้ผู้เชี่ยวชาญ 19 คนตรวจสอบจำนวน 2 รอบ จากแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่ามัธยฐาน กำหนดค่าตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไป และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์มีค่าไม่เกิน 1.50 จึงถือว่าดัชนีชี้วัดมีความเที่ยงตรง มีความเหมาะสม และสามารถนำไปใช้ได้จริง ปรากฏว่าได้ 82 ดัชนีที่เป็นไปตามเกณฑ์ดังกล่าว

2. วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นและอำนาจจำแนกของดัชนีชี้วัด 82 ดัชนีด้วยการนำดัชนีทั้งหมดสร้างเป็นแบบสอบถามที่บ่งชี้ระดับการปฏิบัติ เกี่ยวกับความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้

จาก ระดับ 1 น้อยที่สุด 2, 3, 4 และ 5 มากที่สุด ไปวัดระดับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง 30 โรงเรียนที่มีครูเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม 90 คน พบว่า ดัชนีมีค่าความเชื่อมั่นตามค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาคสูงมาก(.983) แต่ละดัชนีมีค่าอำนาจจำแนกสูง(.406 ถึง .786)

3. ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามโครงสร้างด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ(สำเร็จ บุญเรืองรัตน์, 2540) นำแบบสอบถามจากขั้นตอนที่ 2 ไปวัดความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ด้วยการให้กลุ่มตัวอย่างการวิจัย จำนวน 828 คนเป็นผู้ตอบซ้ำประกอบด้วยผู้อำนวยการโรงเรียนและครูที่เลือกมาจาก 210 โรงเรียนซึ่งเลือกโรงเรียน แบบสุ่มใน 7 จังหวัด ได้แก่ นครราชสีมา บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ อุบลราชธานี ยโสธร และอำนาจเจริญ ผลการวิจัยพบว่า องค์กรแห่งการเรียนรู้มี 7 องค์ประกอบหลัก มี 15 องค์ประกอบย่อย และมี 75 ดัชนี มีค่าความเชื่อมั่นตามค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาคสูงมาก(.988) และแต่ละดัชนี มีค่าอำนาจจำแนกสูง(.534-.886)

4. ตรวจสอบความเที่ยงตามสภาพจากกลุ่มที่รู้แน่ชัด โดยใช้เกณฑ์ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 2 กลุ่ม คือ โรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์การประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(สมศ.) 5 โรงเรียน และไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(สมศ.) 5 โรงเรียน สถิติที่ใช้ทดสอบความแตกต่างของระดับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนทั้ง 2 ประเภทคือ Mann-Whitney Test (Kirk, 1968) ผลการวิเคราะห์ ปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินของสมศ. สูงกว่าค่าเฉลี่ยองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ไม่ผ่านเกณฑ์การประเมินของสมศ. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. สร้างเกณฑ์ดัชนีชี้วัดความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

สรุปผลการศึกษา

สรุปผลการศึกษา พบว่า ความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีองค์ประกอบหลัก 7 องค์ประกอบ มีองค์ประกอบย่อย 15 องค์ประกอบ และมีดัชนีชี้วัด 75 ดัชนี ดัชนีทั้ง 75 ดัชนีมีความเที่ยงตรงเชิงพินิจ จากผู้เชี่ยวชาญ 19 คน มีความเที่ยงตรงตามสภาพสูง และมีความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง มีความเชื่อมั่น .988 แต่ละดัชนีมีค่าอำนาจจำแนกสูง (.534 - .886)

องค์ประกอบหลัก องค์ประกอบย่อย และดัชนีชี้วัดในแต่ละองค์ประกอบของความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้เสนอไว้ตามลำดับพร้อมกับเสนอค่าอำนาจจำแนกซึ่งเป็นตัวเลขข้างหน้าและค่าน้ำหนักองค์ประกอบ ซึ่งเป็นตัวเลขข้างหลังในวงเล็บของแต่ละดัชนีไว้ด้วย ดังนี้

1. องค์ประกอบหลักที่ 1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

1.1 องค์ประกอบย่อยที่ 1 การกำหนดกรอบการดำเนินการและการสื่อสารเป้าหมายร่วม

1.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำกับ ติดตามข้อมูลรอบด้านอย่างต่อเนื่องเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย (.613 ; .626)

1.1.2 ผู้บริหารสถานศึกษามีการวิเคราะห์ปัญหา และความก้าวหน้าของนักเรียนอย่างต่อเนื่อง (.679 ; .621)

1.1.3 ผู้บริหารสถานศึกษามีการยกระดับเป้าหมายทางวิชาการร่วมกับครู (.602 ; .608)

1.1.4 ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ข้อมูลผลสัมฤทธิ์เป็นแนวทางในการจัดโปรแกรม

การเรียนการสอน (.742 ; .580)

1.1.5 ผู้บริหารสถานศึกษามี การตัดสินใจโดยยึดเป้าหมายที่กำหนดไว้เป็นหลัก (.727 ; .580)

1.1.6 ผู้บริหารสถานศึกษามี การสื่อสารเป้าหมายของสถานศึกษาให้ผู้เกี่ยวข้อง ทราบ (.653 ; .573)

1.2 องค์ประกอบย่อยที่ 2 การกำกับ ติดตามและให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับกระบวนการ เรียนการสอน

1.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษามี การเยี่ยมชั้นเรียนและสะท้อนผลการเรียนรู้อย่าง สม่าเสมอ (.629 ; .769)

1.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษามี การตรวจบันทึกการสอนของคุณครูและให้ข้อเสนอ แนะ(.597 ; .738)

1.2.3 ผู้บริหารสถานศึกษามี การประเมินผลการสอนของคุณครูอย่างเป็นระบบ และ ต่อเนื่อง (.638 ; .711)

1.2.4 ผู้บริหารสถานศึกษาร่วม ปรึกษาหารือกับครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้(. 634 ; .687)

1.2.5 ผู้บริหารสถานศึกษาเปิด โอกาสให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการนิเทศชั้นเรียน อื่น ๆ(.695 ; .583)

1.3 องค์ประกอบย่อยที่ 3 ผู้นำการ เปลี่ยนแปลง

1.3.1 ผู้บริหารสถานศึกษามี ความสามารถในการกระตุ้นให้บุคลากรปรับเปลี่ยน วิธีการในการทำงาน (.762 ; .663)

1.3.2 ผู้บริหารสถานศึกษามี ความรู้ความสามารถในการปฏิรูปการเรียนรู้ (.638 ; .611)

1.3.3 ผู้บริหารสถานศึกษามี ความสามารถในการจูงใจให้บุคลากรในสถานศึกษา ปฏิบัติงานเกินกว่าความคาดหวังปกติ เพื่อบรรลุ เป้าหมายสูงสุด(.679 ; .605)

1.3.4 ผู้บริหารสถานศึกษามี ความสามารถในการคิดวิธีการทำงานใหม่ๆในการ บริหารสถานศึกษา(.793 ; .598)

1.3.5 ผู้บริหารสถานศึกษากล้า เผชิญกับความขัดแย้งอย่างสร้างสรรค์(.760 ; .590)

1.3.6 ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นต้นแบบที่ดีด้านความมีคุณธรรมจริยธรรม ความกล้าหาญ ความอดทน และความแน่วแน่เด็ด เดี่ยว(.713; .508)

1.3.7 ผู้บริหารสถานศึกษาให้ รางวัลแก่บุคลากรและทีมงาน ที่สร้างสรรค์องค์ ความรู้ใหม่ ๆ (.583 ; .495)

2. องค์ประกอบหลักที่ 2 การเรียนรู้ ของบุคลากรในสถานศึกษา

2.1 องค์ประกอบย่อยที่ 1 รูปแบบ การเรียนรู้ในสถานศึกษา

2.1.1 สถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้รู้ หรือผู้เชี่ยวชาญภายนอก(. 708; .519)

2.1.2 สถานศึกษาและบุคลากร เรียนรู้วิธีการวางแผนโดยใช้การคาดการณ์อนาคต (.785; .438)

2.1.3 สถานศึกษาและบุคลากร แสวงหาวิธีที่จะเรียนรู้ทั้งจากภายในและภายนอก สถานศึกษา(.823 ; .425)

2.1.4 สถานศึกษาและบุคลากร ใช้การเรียนรู้จากประสบการณ์เพื่อปรับให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลง (.766 ; .424)

2.1.5 สถานศึกษามีกลไกในการ พัฒนาเครือข่ายเชื่อมโยงทุกระดับการเรียนรู้(.795 ; .462)

2.2 องค์ประกอบย่อยที่ 2 วินัยในการ เรียนรู้

2.2.1 บุคลากรในสถานศึกษามี การพัฒนาความคิดเชิงสังเคราะห์ และเน้นมุมมอง แบบเป็นวงจร (.642 ; .588)

2.2.2 บุคลากรในสถานศึกษา

มีการพัฒนาวิสัยทัศน์ส่วนตัวตน เพื่อนำมาบูรณาการเป็นวิสัยทัศน์ร่วมของสถานศึกษา (.715 ; .581)

2.2.3 บุคลากรในสถานศึกษามีการพัฒนาความรู้ความสามารถของตน เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ร่วม ของสถานศึกษา(.564 ; .516)

2.2.4 บุคลากรในสถานศึกษามีการเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม (.616 ; .511)

2.3 องค์ประกอบย่อยที่ 3 การแสวงหาความรู้

2.3.1 บุคลากรในสถานศึกษาใช้วิธีแสวงหาความรู้ที่หลากหลาย(.746 ; .704)

2.3.2 บุคลากรในสถานศึกษามีผลการแสวงหาความรู้ในภารกิจที่ได้รับมอบหมาย(.767 ; .685)

2.3.3 บุคลากรในสถานศึกษามีการแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ภายนอกสถานศึกษา(.658 ; .563)

2.3.4 บุคลากรในสถานศึกษามีการศึกษาอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ใหม่อยู่เสมอ(.752 ; .550)

2.3.5 บุคลากรในสถานศึกษามีการแสวงหาความรู้จากแหล่งความรู้ภายในสถานศึกษา (.687 ;.488)

2.4 องค์ประกอบย่อยที่ 4 การสร้างความรู้

2.4.1 สถานศึกษาและบุคลากรสร้างความรู้ใหม่โดยวิธีการที่หลากหลาย(.843 ; .777)

2.4.2 บุคลากรในสถานศึกษาสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้อื่นในด้านต่าง ๆอย่างสม่ำเสมอ(.827 ; .754)

2.4.3 สถานศึกษาสังเคราะห์ความรู้ใหม่ให้บูรณาการกันและจัดเป็นหมวดหมู่(.779 ; .725)

2.4.4 สถานศึกษา มีการรวบรวมความรู้ใหม่ที่เป็นต่อการพัฒนาบุคลากรอยู่เสมอและต่อเนื่อง(.708 ; .679)

2.5 องค์ประกอบย่อยที่ 5 การถ่ายโอนและใช้ความรู้

2.5.1 บุคลากรในสถานศึกษามีการแลกเปลี่ยนความรู้ที่ได้มาซึ่งกันและกัน(.799 ; .712)

2.5.2 บุคลากรในสถานศึกษาใช้วิธีที่หลากหลายในการถ่ายโอนความรู้ต่อผู้ร่วมงานและผู้เรียน (.731 ; .616)

2.5.3 บุคลากรในสถานศึกษานำความรู้ที่ได้มาใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติงาน (.796 ; .497)

3. องค์ประกอบหลักที่ 3 องค์การของสถานศึกษา

3.1 องค์ประกอบย่อยที่ 1 วิสัยทัศน์องค์การ

3.1.1 วิสัยทัศน์ของสถานศึกษาคำนี้ถึงประโยชน์ที่จะเกิดต่อผู้เรียนเป็นสำคัญ(.736 ; .742)

3.1.2 สถานศึกษามีการปรับวิสัยทัศน์ใหม่ให้เหมาะสมกับสภาวะที่เปลี่ยนแปลง (.591 ; .682)

3.1.3 วิสัยทัศน์ของสถานศึกษาที่กำหนดขึ้นมา มีเป้าหมายเชื่อมโยงวัตถุประสงค์ภารกิจ ค่านิยม และความเชื่อมั่น เข้าด้วยกัน(.727 ; .679)

3.1.4 วิสัยทัศน์ของสถานศึกษามีความชัดเจนสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม (.791 ; .627)

3.1.5 วิสัยทัศน์ของสถานศึกษาเกิดจากการคาดคะเนสภาพการณ์ในอนาคตร่วมกันของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย แล้วร่วมกันกำหนดขึ้นมา(.810 ; .579)

3.2 องค์ประกอบย่อยที่ 2 โครงสร้างขององค์การ

3.2.1 การจัดโครงสร้างและการกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากร มีความยืดหยุ่นและสามารถรองรับงานใหม่ได้(.695 ; .503)

3.2.2 สถานศึกษามีระบบการทำงานที่มุ่งเน้นให้ทุกคนมีส่วนร่วม(.773 ; .499)

3.2.3 สถานศึกษามีการกระจายอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบ และการตัดสินใจแก่บุคลากรรวมถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย(.795 ; .496)

3.3 องค์ประกอบย่อยที่ 3 วัฒนธรรมองค์กร

3.3.1 สถานศึกษามีเป้าหมายหลักในด้านการพัฒนาผู้เรียน(.648 ; .633)

3.3.2 บุคลากรในสถานศึกษาสร้างสิ่งแวดล้อมทางกายภาพให้เอื้อต่อการเรียนรู้(.759 ; .492)

3.3.3 สถานศึกษามีการส่งเสริมสนับสนุนให้ครูพัฒนาผลงานทางวิชาการเพื่อความก้าวหน้าในวิชาชีพ(.706 ; .502)

3.3.4 สถานศึกษาจัดบรรยากาศการเรียนรู้อให้เกิดขึ้นในทุก ๆ ส่วนย่อยของสถานศึกษา(.613 ; .369)

3.3.5 สถานศึกษามีการส่งเสริมครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้เข้ารับการอบรมวิชาที่สอนหรือรับผิดชอบ(.755 ; .423)

4. องค์ประกอบหลักที่ 4 เทคโนโลยีในสถานศึกษา

4.1 องค์ประกอบย่อยที่ 1 การใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้

4.1.1 สถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรมีการแข่งขันแลกเปลี่ยนและใช้เทคโนโลยีร่วมกัน(.692 ; .715)

4.1.2 สถานศึกษามีการพัฒนาเทคโนโลยีให้ทันสมัยเพื่อนำมาใช้ในการปฏิบัติงาน(.764 ; .712)

4.1.3 สถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรสามารถเข้าถึงและใช้เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้(.724 ; .710)

4.1.4 สถานศึกษามีการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสร้างแหล่งเรียนรู้ใหม่ ๆ แก่ผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง (.781 ; .700)

4.1.5 สถานศึกษามีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศให้เป็นประโยชน์ในด้านการสื่อสารการบริหารงานของสถานศึกษาให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้รับทราบ (.804 ; .597)

4.1.6 สถานศึกษานำเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการจัดเก็บข้อมูล(.859 ; .734)

4.1.7 สถานศึกษามีการปรับปรุงความรู้ใหม่มาเก็บไว้อย่างต่อเนื่อง(.798 ; .591)

4.1.8 สถานศึกษามีการจัดเก็บความรู้อย่างเป็นระบบค้นหาง่าย(.659 ; .530)

4.1.9 สถานศึกษาสนับสนุนบุคลากรให้ใช้เทคโนโลยีเพื่อถ่ายทอดความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อผู้เรียน (.745 ; .445)

5. องค์ประกอบหลักที่ 5 ความรู้ของบุคลากรในสถานศึกษา

5.1 องค์ประกอบย่อยที่ 1 ระดับความรู้

5.1.1 สถานศึกษาเน้นให้ความสำคัญการเรียนรู้ระดับบุคคลเพราะเป็นพื้นฐานการเรียนรู้ระดับอื่น ๆ (.800 ; .531)

5.1.2 สถานศึกษามุ่งพัฒนาบุคลากรให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้(.886 ; .498)

5.1.3 สถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากรแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน(.855 ; .450)

5.1.4 สถานศึกษามีการบูรณาการการเรียนรู้ของบุคคล การเรียนรู้ระดับที่มงาน การเรียนรู้ในระดับแผนก / ฝ่าย/ กลุ่มงาน เข้าด้วยกัน(.830 ; .437)

5.1.5 บุคลากรในสถานศึกษาตระหนักถึงการพัฒนาตนเองและสถานศึกษาให้มีความเป็นเลิศ (.765 ; .495)

6. องค์ประกอบหลักที่ 6 กลยุทธ์ของสถานศึกษา

6.1 องค์ประกอบย่อยที่ 1 กลยุทธ์ในการพัฒนาบุคลากร

หว่างควอไทล์มากกว่า 1.50) ดัชนีชี้วัดบางข้อผู้
 เชี่ยวชาญมีความเห็นเห็นว่าไม่สอดคล้องกันทั้ง 3 ด้าน
 จึงเสนอแนะให้ตัดออก และให้เพิ่มเติมข้อใหม่แทน
 ข้อที่ตัดออกโดยใช้ถ้อยคำ และปรับเปลี่ยนข้อความ
 ให้มีความเที่ยงตรง มีความเหมาะสม และมีการนำ
 ไปใช้ได้จริง เมื่อนำดัชนีที่แก้ไขปรับปรุงแล้วไปให้ผู้
 เชี่ยวชาญพิจารณาในรอบที่ 2 ผู้เชี่ยวชาญทั้ง 19
 คน มีความเห็นสอดคล้องกันว่า ดัชนีชี้วัดความเป็น
 องค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 มีความเที่ยงตรง มีความเหมาะสม และสามารถ
 นำไปใช้ได้จริง จำนวน 82 ดัชนี เมื่อนำดัชนีที่ได้
 ไปหาค่าความเชื่อมั่นและค่าอำนาจจำแนก โดย
 ให้กลุ่มตัวอย่าง 90 คนตอบแบบวัดความเป็น
 องค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 30 แห่ง ปรากฏว่า มีค่าความเชื่อมั่นสูงและมีค่า
 อำนาจจำแนกทุกดัชนี นำดัชนีชี้วัดมาวิเคราะห์องค์
 ประกอบ โดยใช้กลุ่มตัวอย่างการวิจัยจำนวน 828
 คนตอบแบบวัดความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้
 แล้วนำมาวิเคราะห์ ปรากฏว่า มีองค์ประกอบหลัก
 7 องค์ประกอบ องค์ประกอบย่อย 15 องค์ประกอบ
 และมีดัชนีชี้วัด 75 ดัชนี ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
 ที่กำหนดไว้ นับว่าผลการวิเคราะห์องค์ประกอบนี้
 ทำให้ได้องค์ประกอบของความเป็นองค์การแห่ง
 การเรียนรู้ที่กระชับชัดเจนกว่าเดิม ผู้วิจัยได้นำดัชนีชี้
 วัด 75 ดัชนีไปวัดกลุ่มที่รู้แน่ชัด 2 กลุ่มโดยใช้เกณฑ์
 คือโรงเรียนที่ผ่านและไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน
 ของสำนักรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพ
 การศึกษา(สมศ.) กลุ่มละ 5 โรงเรียน ปรากฏว่าทั้ง
 2 กลุ่มโรงเรียนมีความเป็นองค์การแห่งการเรี
 ยนต์แตกต่างกัน กล่าวคือ กลุ่มโรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์
 การประเมินของสำนักรับรองมาตรฐานและประเมิน
 คุณภาพการศึกษา(สมศ.)มีระดับความเป็นองค์การ
 แห่งการเรียนรู้ สูงกว่ากลุ่มที่ไม่ผ่านเกณฑ์การ
 ประเมินของสำนักรับรองมาตรฐานและการประเมิน
 คุณภาพการศึกษา(สมศ.) ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน
 ที่ตั้งไว้ จึงถือว่าดัชนีชี้วัดนี้ มีความเที่ยงตรงตาม
 สภาพ (สำเร็จ บุญเรืองรัตน์, 2529)

2. ความเชื่อมั่น ดัชนีชี้วัดความเป็น
 องค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน 7
 องค์ประกอบหลัก 15 องค์ประกอบย่อย และ 75
 ดัชนีที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้ เมื่อนำมาสร้างเป็นแบบ
 วัดความเป็นองค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษา
 ขั้นพื้นฐานแล้ว พบว่า มีค่าความเชื่อมั่น .988 เมื่อ
 เปรียบเทียบกับการหาค่าความเชื่อมั่นของดัชนีชี้
 วัด 78 ดัชนีที่ใช้กลุ่มตัวอย่าง 828 คน ค่าความเชื่อ
 มั่น .987 ค่าความเชื่อมั่นของดัชนีชี้วัด 82 ดัชนี
 ที่ใช้กลุ่มตัวอย่าง 828 คน ค่าความเชื่อมั่น .987
 และค่าความเชื่อมั่นของดัชนีชี้วัด 82 ดัชนีที่ใช้กลุ่ม
 ตัวอย่าง 90 คน ค่าความเชื่อมั่น .983 ซึ่งการหา
 ค่าความเชื่อมั่นใน 4 ครั้งนี้มีค่าใกล้เคียงกัน สรุป
 ได้ ดังนี้

ครั้งที่ 1 ดัชนีชี้วัด 82 ดัชนี กลุ่มตัวอย่าง
 90 คน ความเชื่อมั่น .983

ครั้งที่ 2 ดัชนีชี้วัด 82 ดัชนี กลุ่มตัวอย่าง
 828 คน ความเชื่อมั่น .987

ครั้งที่ 3 ดัชนีชี้วัด 78 ดัชนี กลุ่มตัวอย่าง
 828 คน ความเชื่อมั่น .987

ครั้งที่ 4 ดัชนีชี้วัด 75 ดัชนี กลุ่มตัวอย่าง
 828 คน ความเชื่อมั่น .988 จึงเป็นดัชนีชี้วัดที่มี
 ความเชื่อมั่นสูงสามารถนำไปวัดระดับความเป็น
 องค์การแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
 ได้เป็นอย่างดี

3. อำนาจจำแนก การหาค่าอำนาจ
 จำแนกได้กระทำ 4 ครั้งเช่นเดียวกับการหาค่าความ
 เชื่อมั่นคือ ครั้งที่ 1 ดัชนีชี้วัด 82 ดัชนี ครั้งที่ 2 ดัชนี
 ชี้วัด 82 ดัชนี ครั้งที่ 3 ดัชนีชี้วัด 78 ดัชนี และครั้ง
 ที่ 4 ดัชนีชี้วัด 75 ดัชนี กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบวัด
 มีจำนวนแตกต่างกัน แต่ค่าอำนาจจำแนกมีค่าใกล้
 เคียงกัน ดังนี้

ครั้งที่ 1 ดัชนีชี้วัด 82 ดัชนีกลุ่มตัวอย่าง
 90 คน ค่าอำนาจจำแนกแต่ละดัชนีอยู่ระหว่าง .406
 ถึง .786

ครั้งที่ 2 ดัชนีชี้วัด 82 ดัชนีกลุ่มตัวอย่าง
 828 คน ค่าอำนาจจำแนกแต่ละดัชนีอยู่ระหว่าง

.320 ถึง .802

ครั้งที่ 3 ดัชนีชี้วัด 78 ดัชนีกลุ่มตัวอย่าง
828 คน ค่าอำนาจจำแนกแต่ละดัชนีอยู่ระหว่าง
.520 ถึง .803

ครั้งที่ 4 ดัชนีชี้วัด 75 ดัชนีกลุ่มตัวอย่าง
828 คน ค่าอำนาจจำแนกแต่ละดัชนีอยู่ระหว่าง
.534 ถึง .886

ถือว่าดัชนีชี้วัดที่ได้จากการวิจัย 75 ดัชนี
มีค่าอำนาจจำแนกสูง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยเพื่อ
การนำไปใช้

1. สำนักงานคณะกรรมการการ
ศึกษาขั้นพื้นฐาน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาควรนำไปประเมินความเป็นองค์กรแห่ง
การเรียนรู้ในสถานศึกษา เพื่อจัดกลุ่มหรือจำแนก
สถานศึกษาขั้นพื้นฐานออกเป็นกลุ่มตามระดับที่วัด
ได้แล้วพัฒนาเพื่อยกระดับความเป็นองค์กรแห่งการ
เรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานให้สูงขึ้น

2. สถานศึกษาควรนำดัชนีชี้วัด
นี้ไปวัดความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถาน

ศึกษาของตนเอง เพื่อทราบสภาพว่า มีระดับความ
เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ระดับใด แล้วใช้เป็น
ข้อมูลในการพัฒนาสถานศึกษาของตนให้มีความ
เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ที่สูงขึ้น

3. ดัชนีชี้วัดความเป็นองค์กรแห่ง
การเรียนรู้ในสถานศึกษาที่ได้จากการวิจัยในครั้งนี้มี
75 ดัชนีซึ่งถือว่ามิดัชนีชี้วัดจำนวนมาก อาจทำให้ผู้
ตอบแบบวัดเบื่อหน่ายในการตอบ ดังนั้น เมื่อจะนำ
ดัชนีชี้วัดนี้ไปใช้จริง จึงควรเลือกดัชนีชี้วัดที่มีค่าน้ำ
หนักองค์ประกอบสูงแต่ให้ครอบคลุมองค์ประกอบ
ของความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ทั้ง 7 องค์
ประกอบ จะทำให้การวัดมีความเหมาะสม

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้ง
ต่อไปควรทำการวิจัยเปรียบเทียบระดับความเป็น
องค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ระหว่างเขตพื้นที่การศึกษาระหว่างจังหวัดต่าง ๆ
ภูมิภาคต่าง ๆ และหรือสถานศึกษาที่สังกัดต่าง
กัน เพื่อนำผลการวิจัย มาใช้กำหนดนโยบายในการ
ยกระดับความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ในสถาน
ศึกษาในเขตต่าง ๆ จังหวัดต่าง ๆ ภูมิภาคต่าง ๆ
และหรือสถานศึกษาที่สังกัดต่างกัน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545*. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ข้าวฟ่าง.
- ลือชัย จันทร์โปีะ. (2546). *รูปแบบการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของโรงเรียนอาชีวศึกษาคาทอลิกในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรอดสากรรมดุขฎฐฎิบัณฑิต (การบริหารอาชีวศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- วีระวัฒน์ ปันนิตานัย. (2540). *การสร้างองค์การแห่งการเรียนรู้สู่บ้านใหม่*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน.
- ศรีเรือน ลิขิตเดชาโรจน์. (ธันวาคม 2550). "การบริหารสถานศึกษาเพื่อมุ่งสู่การเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ของสถานศึกษาเอกชน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน." ใน *เอกสารประกอบการบรรยายการสัมมนาทางวิชาการ เรื่องยุทธศาสตร์สู่ความสำเร็จในการบริหารการศึกษาแบบกระจายอำนาจของไทย : คน หรือ ระบบ? สมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหาร การศึกษาแห่งประเทศไทย (สพบท.)*. โรงแรมปรินพาเลซ : 19 – 20.
- สุจิต เหมวัล. (2551). *อิทธิพลของความเป็นองค์กรเรียนรู้ต่อผลลัพธ์ทางการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุขฎฐฎิบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). นครราชสีมา : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- สุรพงศ์ เอื้อศิริพรฤทธิ์. (2547). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ร่วมความเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดภาคใต้*. ปริญญานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุขฎฐฎิบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สมคิด สร้อยน้ำ. (2547). *การพัฒนาตัวบ่งชี้ขององค์กรแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนมัธยมศึกษา*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรดุขฎฐฎิบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู. (2544). *รายงานการปฏิบัติงานวารสารข้าราชการครู*. กรุงเทพฯ : สำนักงาน กค.
- สำนักนโยบายและแผนการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม. (2543). *หัวใจของการปฏิรูปการศึกษาตามแนว พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศาสนา.
- สำเร็จ บุญเรืองรัตน์. (2529). *ทฤษฎีการวัดและการประเมินผลการศึกษา*. ฉบับปรับปรุง (พิมพ์ครั้งที่ 2) กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สยามศึกษา.
- สำเร็จ บุญเรืองรัตน์. (2540 ข). *เทคนิคการวิเคราะห์ตัวแปรพหุคูณ*. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : ดันอ้อแกรมมี.
- สำเร็จ บุญเรืองรัตน์, สุวัฒน์ วิวัฒนานนท์ และนิคม นาคอ้าย. (มิถุนายน – ตุลาคม 2550). "การค้นหารูปแบบของผลลัพธ์ทางการศึกษาของนักเรียนที่มีตัวแปรน้อยที่สุดและสามารถนำมาใช้ปฏิบัติในโรงเรียน" *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล*. : 7-13.
- Argyris, C. And Schon, D. (1978). *Organization Learning : A Theory of Action Perspective*. Reading, Massachusetts : Addison – Wesley.
- Hair, J.F., Anderson, R.E., Tatham, R.L., and Black, W.C. (1998). *Multivariate Data Analysis*. 5th ed. Upper Saddle River, New Jersey : Prentice-Hall.